

Etter Deepwater Horizon ble det organisert det vi nesten må kalle en internasjonal forskerdugnad for å finne ut mest mulig om årsakene til ulykken.

- Motivet for mange av deltakerne var vel først og fremst idealisme, et oppriktig ønske om å bidra med sine kunnskaper for at en slik ulykke ikke skal skje igjen, sier Ingrid Bouwer Utne, professor ved Institutt for marinteknikk, NTNU.

Hun var en av de norske deltakerne i Deepwater Horizon Study Group, DHSG. Den ble etablert i mai 2010, en måned etter at Deepwater Horizon eksploderte og sank i Mexicogulven.

Berkeley

DHSG sprang ut av Center for Catastrophic Risk Management (CCRM), et slags tverrfaglig Geminisenter for sikkerhetsforskere fra ulike fagdisipliner ved Berkeley, universitetet i California.

Professor Robert Bea ved Berkeley deltok i innenriksdepartementets første granskning av ulykken og ble oppfordret til å gå videre med arbeidet, forteller Utne.

DHSG ble organisert som en slags internasjonal forskerdugnad. Gruppen omfattet 64 forskere, eksperter og personer med lang erfaring fra oljeindustrien. I tillegg kommer en del som ikke ville bli navngitt i arbeidsgruppens rapport, blant annet fordi de kan bli hentet inn som ekspertvitner i rettssaker etter ulykken.

Mange arbeidet på fritiden, uten lønn eller annen form for økonomisk kompensasjon.

-Det var engasjerte folk, som hadde lyst til å bidra, drevet av ønsket om å få mest mulig fakta på bordet, sier Utne.

Det var litt tilfeldig at hun selv ble med i dette arbeidet, forteller hun.

- Jeg skulle være et halvt år ved Berkeley som gjesteforsker, og kom dit akkurat da gruppen ble etablert. Det var et spørsmål om å være på rett sted til rett tid, sier hun.

Dokumentasjon

Gruppen skulle samle mest mulig dokumentasjon om årsakene til ulykken og om arbeidet med å få kontroll over utblåsing, og på det grunnlag komme med tilrådinger om tiltak som kan redusere risikoen for liknende ulykker i framtida. Gruppen skulle også gi uavhengig ekspertinformasjon til offentligheten, myndighetene og industrien, og i tillegg bygge opp et digitalt arkivsystem med informasjon akkumulert under granskningen. Arkivet skal kunne brukes av forskere og andre i videre studier og rapporter om ulykken.

DHSG-rapporten ble lagt fram våren 2011, og er tilgjengelig på <http://ccrm.berkeley.edu/deepwaterhorizonstudygroup/dhsg-reportsandtestimony.shtml>

Uavhengig

Det er igangsatt en lang rekke granskninger og undersøkelser etter Deepwater Horizon-ulykken, både i regi av offentlige organer og av de involverte selskapene. Det er likevel nyttig med et "privat" initiativ av denne typen, mener Utne.

- Presidentkommisjonen hadde for eksempel sju medlemmer, ingen av dem ingeniører. De var avhengig av å trekke på andres ekspertise. DHSG kom med bidrag inn imot kommisjonen og myndighetene. Vårt initiativ var dessuten tverrfaglig, med medlemmer både fra industrien og fra akademia. Og kanskje viktigst: Den var uavhengig, både i forhold til industrien og til myndighetene. Det var ingen bindinger til aktuelle selskaper eller andre habilitetsproblemer, sier Utne. Selv lærte hun mye av å delta i dette arbeidet.

- For meg personlig var det svært interessant å få innblikk i kompleksiteten i operasjonene. Fortløpende kvalitetssikring og kommunikasjon mellom ulike fagdisipliner og selskaper blir helt avgjørende. Det er tydelig at det sviktet på dette området. Viktig informasjon nådde ikke fram dit den skulle. Det er skremmende, og viktig å ta lærdom av for å unngå tilsvarende uhell på norsk sokkel, sier Utne.

Men i første omgang er det studentene ved Institutt for marinteknikk ved NTNU som får nytte av hennes erfaringer fra DHSG.

- Arbeidet har gitt innsikt i ulykkesgranskning, i hvordan man arbeider med å finne årsaker til en storulykke. Det er veldig nyttig i undervisningen ved instituttet. For studentene blir det også mer spennende når vi kan ta utgangspunkt i noe som nylig er skjedd, sier Utne.

FORSKERDUGNAD ETTER DEEPWATER HORIZON

Professor Ingrid Bouwer Utne, Institutt for marinteknikk, NTNU
Intervjuet av Lars Martin Hjorthol